

[Odmlčuje se a až po delší pauze a vstupu jiného žáka pokračuje dál. Vstup spolužáka ale nevnímá, protože je v té chvíli silně v zajetí vlastních myšlenek, které potřebuje dokončit.]

Matouš: „Že tady je to takhle docela, protože ehm tam se odpočítává nula, čtyři, osm, a to je teda základní vlastně násobilka čtyř.“

U obou chlapců je na první pohled patrná nenávaznost větných celků, opakování slov i chybné skloňování, např. „na každé stranách“. Ve výpovědích se žáci kromě dalších myšlenek snažili postupně zformulovat, že na severu růžice je možné najít násobky čtyř. Matoušovi se to v druhé části výpovědi podařilo díky tomu, že dostal čas v pauze, kterou si sám udělal. Získaný prostor využil pro doformulování vlastních myšlenek z první části výpovědi.

Postupná formulace myšlenek se v řeči žáků projevuje agramatismy velmi často. Během mluvení se totiž objeví ve vědomí žáka myšlenka jiná, která vytěsňuje myšlenku předchozí, a tak následující řeč mění původní myšlenkový záměr. Žák se plně soustředí na myšlenku, proto nemůže stejnou pozornost věnovat promyšlení svého projevu.

Tato skutečnost je dobře patrná v řeči Šimona. Pro ukázkou a možnost hlubšího pohledu jsem jeho řeč rozdělila na šest částí a ty postupně analyzovala. Do přepisu výpovědi Šimona jsem v závorkách doplnila slova, která ve výpovědi žáka sice nezazněla, avšak zřejmě je měl na mysli, i když byla vytěsněna vždy nově příchozí myšlenkou.

Část 1. <i>Že tam jsou vždycky (čtyřnásobky)...</i>	Začátek vstupu Šimona vychází z jeho objevu, že na severu růžice jsou čtyřnásobky, a žák odhaduje, že tomu tak bude i u dalších vrcholů růžice.
Část 2.... <i>na každé (straně)...</i>	Pohledem na čísla u dalších vrcholů si žák uvědomí, že na východě nejsou čtyř-násobky, ale stejně čísla narůstají po čtyřech (jde o posloupnost s diferencí 4). Provede předčasné zobecnění, když z toho, co se děje na severu a východě, usoudí, že stejné je to i na jihu a západě. Pozn. Podobné příliš ukvapené zobecnění je pro tvořivé žáky příznačné.
Část 3. ... <i>(na všech) stranách jsou...</i>	Myšlenku, že to takto funguje na každé straně, přeformuluje. Tato úprava formulace je zřejmě jen důsledkem chlapcova pocitu, že slovo „všech“ je přesvědčivější než slovo „každý“. Posléze zrakem Šimon přejde k číslům u jihu a u západu a zpochybní svou myšlenku, že na všech stranách se čísla zvyšují o čtyři. Potřeboval by si prověřit, zda je to tak i na jihu a na západě, ale z obavy, aby neudělal příliš velkou pauzu, a nepřišel tak o slovo vstupem jiného spolužáka, upouští od slova „všech“
Část 4.... <i>aspoň u severu a u toho u východu...</i>	a raději upřesňuje lokalitu, kterou má již prověřenou.